

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoZm/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119203467
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Pavlikovský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:2119203467.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vlastimila Pavlikovského a členov senátu JUDr. Valérie Kleinovej ml. a Mgr. Mariána Degmu
v sporovej veci žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., so sídlom Želetavská 1, 140 92, Praha, Česká republika, IČO: 649 48 242, zahraničná osoba podnikajúca v Slovenskej republike ako: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancová 1/A, 813 33 Bratislava, IČO: 47 251 336, právne zastúpený: Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s.r.o., so sídlom Twin City Tower, Mlynské nivy 10, 821 09 Bratislava, IČO: 47 239 921, proti žalovanej: L. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. U. XXX, XXX XX O. N., právne zastúpená: JUDr. Ľubomír Hlbočan, advokát zapísaný v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou pod reg. č. 838, so sídlom Vajnorská 20, 831 03 Bratislava, IČO: 31 772 854, o zaplatenie 100.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 25CbZm/4/2019-279 zo dňa 8. júna 2023, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. 25CbZm/4/2019-279 zo dňa 8. júna 2023 potvrdzuje.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 25CbZm/4/2019-279 zo dňa 8. júna 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) rozhodol tak, že konanie zastavuje a žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Ako z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, žalobca sa žalobou doručenou dňa 26.04.2019 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 100.000,- eur s príslušenstvom a nahradiť mu trovy konania. Z uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. 36OdK/425/2021 zo dňa 10.01.2022, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 11/2022 dňa 18.01.2022 súd prvej inštancie zistil, že v priebehu konania bol na majetok žalovanej vyhlásený konkurz a súčasne bola zbavená dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, a to v rozsahu, v akom sa neuspokojili v konkurze a v rozsahu dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia.

3. Súd prvej inštancie napadnuté uznesenie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 167e ods. 1, § 166a, § 166b, § 166c ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) vzhľadom na to, že zverejnením rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku na majetok žalovanej sa začal konkurz, ako aj na skutočnosť, že žalobca si v konaní uplatňuje pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze na majetok žalovanej, preto boli naplnené zákonné predpoklady na zastavenie predmetného konania.

4. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 256 ods. 1 s použitím § 255 ods. 2 CSP, pričom súd prvej inštancie vychádzal zo situácie, že zákonným dôvodom zastavenia konania bola objektívna skutočnosť - vyhlásenie konkurzu na majetok žalovanej ako zákonný dôvod zastavenia konania, ku ktorej právnej skutočnosti došlo až v prebiehajúcom konaní, čím potom žiadnej zo strán sporu z procesného hľadiska nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania, preto potom ani žiadna zo strán sporu nemôže mať právo na náhradu trov konania.

5. Napadnuté uznesenie bolo doručené žalobcovi dňa 03.07.2023 a žalovanej dňa 14.07.2023. Súdu prvej inštancie bolo dňa 18.07.2023 doručené odvolanie žalovanej proti napadnutému uzneseniu v celom jeho rozsahu, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pričom žalovaná navrhuje, aby odvolací súd odvolaniu vyhovel a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalovaná svoje odvolanie proti napadnutému uzneseniu odôvodnila najmä tým, že súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol o zastavení konania dávno po tom, ako bola žalovaná v konkurze oddĺžená a ako bolo konkurzné konanie právoplatne skončené, pričom podľa jej názoru súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenie § 167e ods. 1 zákona o konkurze, čo už nebolo možné vzhľadom k tomu, že konkurzné konanie bolo v čase vydania napadnutého uznesenia právoplatne skončené. Súd prvej inštancie na zistený skutkový stav (v súdnom konaní je po právoplatnom skončení konkurzného konania uplatňovaná pohľadávka, ktorá je nevymáhateľná v dôsledku oddĺženia žalovanej) mal správne aplikovať ustanovenie § 166e ods. 4 zákona o konkurze a následne z dôvodu nevymáhateľnosti pohľadávky uplatňovanej žalobcom v celom rozsahu zamietnuť žalobu a priznať žalovanej ako úspešnej strane sporu právo na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

7. Žalovaná ďalej argumentuje, že žalobca ako dominus litis nevyužil svoje dispozičné právo vo vzťahu k žalobe, ktorú nevzal späť hneď po prihlásení pohľadávky do konkurzného konania a naďalej ju uplatňoval aj v predmetnom súdnom konaní a taktiež túto skutočnosť súdu prvého stupňa neoznámil hneď potom, čo tak spravil a ponechal súd prvej inštancie rozhodnúť v merite veci.

8. Žalovaná namieta porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu, aby od súdu dostala odpoveď na relevantnú právnu argumentáciu, ktorou strana sporu odôvodňuje iné navrhované rozhodnutie súdu vo veci, pričom podľa jej vyjadrenia sa súd prvej inštancie v napadnutom uznesení nevysporiadal s námietkou nevymáhateľnosti uplatnenej pohľadávky žalobou z dôvodu oddĺženia žalovanej a nedal na ne žalovanej žiadnu odpoveď.

9. Taktiež žalovaná namieta, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 08.06.2023 uviedol že rozhodnutie založil aj na zistení, že vraj v obchodnom vestníku bolo dňa 27.03.2023 zverejnené oznámenie o zrušení konkurzu z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu a v tejto časti ústneho zdôvodnenia rozhodnutia o zastavení konania na pojednávaní je vyhotovené písomné uznesenie v nesúlade.

10. Odvolanie žalovanej zo dňa 18.07.2023 bolo žalobcovi doručené dňa 24.07.2023 s tým, že sa k nemu môže v lehote 10 dní vyjadriť. Dňa 27.07.2023 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniu, ktorým žiada, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

11. Žalobca považuje argumentáciu žalovanej za nesprávnu a účelovú, v snahe navodiť úspech žalovanej v konaní. Postup súdu prvej inštancie s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Je nepochybné, že vyhlásenie konkurzu zakladá neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, a to s účinkom pre celé konanie bez ohľadu na procesné štádium konkurzu.

12. Vo vzťahu k náhrade trov konania žalobca uvádza, že súdna prax postulovala, že napriek tomu, že dlžník dotknutý oddĺžením zavinil zastavenie konania, bolo by v rozpore s účelom konkurzu, ktorým

je umožniť mu zbaviť sa za určitých podmienok svojich dlhov, zaťažiť ho ďalšou povinnosťou hradiť náhradu trov konania. Žalobca však má za to, že uvedená výnimka sa nevzťahuje na podané odvolanie, navyše voči uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie konanie v celom rozsahu zastavil bez určenia povinnosti nahradiť trovy konania. Žalovaná nebola rozhodnutím súdu prvej inštancie zaťažená žiadnou povinnosťou plniť v prospech žalobcu a napriek tomu podala v danej veci odvolanie.

13. Vyjadrenie žalobcu zo dňa 27.07.2023 bolo žalovanej doručené dňa 16.08.2023 s tým, že sa k nemu môže v lehote 10 dní vyjadriť. Dňa 28.08.2023 bola súdu prvej inštancie doručená odvolacia replika žalovanej, pričom odvolanie považuje za dôvodné a Naďalej sa ho v celom rozsahu pridržiava, a argumentáciu žalobcu považuje za nesprávnu.

14. Odvolacia replika žalovanej zo dňa 28.08.2023 bola žalobcovi doručená dňa 06.09.2023 s tým, že sa k nej môže v lehote 10 dní vyjadriť. Dňa 12.09.2023 bola súdu prvej inštancie doručená odvolacia duplika žalobcu, pričom zastáva názor, že argumentácia žalovanej je v rozpore s platnými právnymi predpismi a tiež v rozpore s ustálenou súdnou praxou ohľadom súdnych konaní dotknutých oddĺžením. k tvrdeniu žalovanej, že žalobca mal zobrať podanú žalobu späť, žalobca doplnil, že dispozícia so žalobou predstavuje dobrovoľný výkon procesného práva strany, ktorá konanie iniciovala. Vyhlásenie konkurzu na majetok žalovanej a jej oddĺženie však nie je možné považovať za dobrovoľné upustenie od vymáhania pohľadávky. Žalobca nemôže byť nútený k späťvzatiu žaloby. V ostatnej časti sa žalobca pridržiaval jeho vyjadrenia zo dňa 27.07.2023. Odvolacia duplika žalobcu zo dňa 12.09.2023 bola doručená žalovanej dňa 29.09.2023.

15. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

16. Podľa čl. 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

17. Podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze, ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

18. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

20. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

22. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

24. Podľa § 256 ods. 2 CSP, ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej, ktoré bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania, pretože nejde

o odvolanie proti rozhodnutiu, na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP. Odvolanie prejednal podľa ustanovení § 378 až § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

27. Včas podaným odvolaním sa žalovaná domáha zrušenia napadnutého uznesenia, a to z dôvodov nesplnenia procesných podmienok (§ 365 ods. 1 písm. a) CSP), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP). Podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie mal vzhľadom na zistený skutkový stav žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu nevyhmáateľnosti pohľadávky uplatňovanej žalobcom v predmetnom spore vzhľadom na ustanovenia § 166e ods. 4 zákona o konkurze a priznať žalovanej ako úspešnej strane sporu právo na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

28. Podľa názoru odvolacieho súdu na procesnoprávne následky súdneho konania, v ktorom si žalobca uplatňuje pohľadávku prihlásenú do oddlžovacieho konkurzu, nemá zásadný význam pre nastúpenie zákonom o konkurze ustanovených procesnoprávných skutočností, ani žiadnym spôsobom nezvráti priebeh predmetného súdneho konania, nakoľko z dikcie ustanovenia § 167e ods. 1 zákona o konkurze vyplýva, že účinky vyhlásenia konkurzu vzniknú ex lege tým, že bol vyhlásený konkurz. Súd je povinný bez zbytočného odkladu konanie zastaviť. Príkaz na zastavenie konania platí aj pre odvolacie a dovolacie konanie, ak počas týchto konaní súd rozhodne o vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného.

29. Procesnoprávnym následkom zo zákona nastávajúcich účinkov zastavenia konania podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze je preto taký procesný postup súdu, keď tento nerozhoduje o uplatňovanej pohľadávke, a konanie zastaví. Tie účinky nastanú aj bez vôle strán sporu, nakoľko ani z Civilného procesného poriadku či z osobitného predpisu (zákon o konkurze) nie je potrebný súhlas procesných strán. Zároveň odvolací súd nie je oprávnený skúmať dôvody, pre ktoré nastali v prejednávanej veci účinky zastavenia konania, keďže tieto nastali priamo zo zákona.

30. V praxi sa však stáva, a rovnako je v tom tak aj predmetnom súdnom spore, že konkurzné konanie sa skončí skôr, ako súd zastaví konanie. Avšak nakoľko pohľadávka, ktorá je predmetom sporu, je aj naďalej nevyhmáateľná, súd nemôže o nej konať, nakoľko nie sú splnené procesné podmienky konania, ktoré je súd povinný kedykoľvek počas konania skúmať a prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť v zmysle ustanovenia § 161 ods. 1 CSP. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP). Preto z dôvodu nesplnenia procesných podmienok konania súd prvej inštancie v predmetnej veci musel konanie zastaviť a nemohol rozhodnúť tak, ako to alternatívne žiadala žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 08.11.2022, teda rozhodnúť v merite veci rozsudkom o zamietnutí žaloby.

31. Žalovaná ďalej namietala porušenie práva na spravodlivý proces pre rozpor obsahu ústne vyhláseného napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie s jeho písomným vyhotovením.

32. Súd je povinný rozsudok vyhlásiť vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Ustanovenia o rozsudku sa primerane použijú aj na uznesenie (§ 234 ods. 2 CSP). Povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku v mene Slovenskej republiky vyplýva z ústavnej požiadavky vyjadrenej v čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je zárukou spravodlivého konania. Po tom, ako súd vyhlási znenie výroku rozhodnutia, uvedie stručné odôvodnenie a poučí strany o odvolaní a o možnosti exekúcie. Zákonným následkom vyhlásenia

rozhodnutia je viazanosť súdu vyhláseným výrokom. To znamená, že ho konajúci súd už nemôže sám zmeniť a znenie výroku uvedené v zápisnici z pojednávania, na ktorom sa vyhlasuje rozsudok (§ 99 CSP), ako aj zaznamenané vo zvukovom zázname (§ 98 CSP), musí byť v zásade totožné so znením výroku v jeho písomnom vyhotovení. Viazanosť súdu vyhláseným výrokom rozhodnutia vyjadruje zásadu, že súd už nemôže rozhodnúť inak, než rozhodol, a že v jeho písomnom vyhotovení sa nesmie v žiadnom smere odchýliť od výroku, ktorý ústne predniesol pri verejnom vyhlásení rozsudku a ktorý uviedol v zápisnici o hlasovaní (R 14/2011).

33. Z uvedeného vyplýva, že viazanosť súdu vyhláseným rozsudkom predovšetkým znamená viazanosť výrokom, keďže obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozhodnutia. Napriek tomu, že zákon ukladá súdu po vyhlásení rozsudku tento aj odôvodniť, z povahy veci vyplýva, že v zásade stručné ústne odôvodnenie nebude doslovne totožné s odôvodnením uvedeným v písomnom vyhotovení rozsudku. Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky síce pripúšťa (napr. IV. ÚS 58/2018), že rozdielne právne posúdenie veci v ústnom a následne v písomnom odôvodnení súdneho rozhodnutia môže mať za následok porušenie práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, v danom prípade však takýto extrémny rozpor nenastal, a to najmä z dôvodu nástupu zákonných procesnoprávných následkov (bod 28. a 29.).

V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na dostatočné odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktorý zdôraznil, že v danej veci bola kľúčová pre zastavenie konania skutočnosť, že v priebehu konania bol na majetok žalovanej vyhlásený konkurz a súčasne bola zbavená dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, a to v rozsahu, v akom sa neuspokojili v konkurze a v rozsahu dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Skutočnosť, že súd prvej inštancie nezopakoval všetky dôkazy, ktoré boli vykonané na ústnom pojednávaní a vyhlásené v stručnom ústnom odôvodnení napadnutého uznesenia je akceptovateľná, nakoľko táto rozdielnosť ústneho odôvodnenia a písomného odôvodnenia rozhodnutia nezakladá takú vadu, ktorá by mohla mať za následok neprávne rozhodnutie vo veci.

34. Odvolací súd uzatvára, že takéto rozdielne ústne a písomné odôvodnenie rozsudku, ktoré nedosahuje vyššie uvedenú ústavnoprávnu intenzitu, je síce nežiaducim javom, avšak samo osebe nespôsobuje porušenie práva na spravodlivý proces, najmä ak by v prípadnom v opätovnom konaní pred súdom prvej inštancie neprišlo k zmene skutkového stavu a súd je zo zákona povinný konanie zastaviť pre nesplnenie procesných podmienok konania podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku .

35. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie svojím procesným postupom a napadnutým uznesením posúdil správne zákonné predpoklady na zastavenie súdneho konania ako splnené.

36. Odvolací súd konštatuje, že žalovaná v odvolaní neuviedla a ani riadne neodôvodnila inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok zrušenie napadnutého uznesenia a opätovného vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie, pretože ani jeden z odvolacích dôvodov nebol naplnený.

37. Náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zavinenie je nutné interpretovať vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu a dôsledkom je vznik trov protistrany.

38. Odvolací súd o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi, ako procesne úspešnej strane konania, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na to, že oddĺženie iniciovala žalovaná a tým zavinila aj procesný následok vo forme zastavenia sporového konania, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze, odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania podala žalovaná, žalobca má právo na náhradu trov odvolacieho konania (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky, 6Cdo/13/2019).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3: 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP v spojení s § 3 ods. 10 tretia veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uznesenie odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).